

ДОСЛІДЖЕННЯ АСОРТИМЕНТУ ТА ДИНАМІКИ ЦІН НА ПРОТИГРИБКОВІ ЛІКАРСЬКІ ЗАСОБИ У РІЗНИХ РЕГІОНАХ УКРАЇНИ

Подколзіна М. В., Калайчева С. Г., Юрченко Г. М.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Грибкові захворювання (мікози) відносяться до інфекційних хвороб людини на які хворіє 10-20% дорослого населення і їх поширеність значно підвищується в старших вікових групах. Зростання захворюваності населення мікозами шкіри пов'язано з рядом об'єктивних причин, таких як широке застосування антибіотиків, цитостатиків, гормональних препаратів, особливо глюкокортикоїдів, оральних контрацептивів, інших хіміотерапевтичних засобів; збільшення числа хворих з порушеним імунологічним статусом; еволюція патогенних і умовно патогенних грибів. Хворі на мікози шкіри є резервуаром і постійним джерелом поширення інфекції, особливо по внутрішньосімейному типу передачі.

Збудники мікозів — грибкові паразити, відомо близько 500 видів патогенних для людини грибів, серед них дерматоміцети роду *Trichophyton*, *Microsporum* і *Epidermophyton*, що викликають грибкові захворювання шкіри. Ці мікроорганізми можуть виживати в навколишньому середовищі більше 2 років, поширені в природі і зустрічаються всюди: в землі, піску, камінні, в тому числі і прибережній гальці, а також на старих або хворих деревах і т.д.

Сприйнятливість до грибкової інфекції у різних людей неоднакова. При відсутності пошкоджених шкірних покривів тривалий час людина може бути носієм грибкової інфекції. Проникнення патогенних грибів у шкіру залежить від багатьох факторів (масивність інфікуючої дози грибків, терміни виживання його в навколишньому середовищі, стан шкірного покриву, кисла реакція шкіри та ін.).

У загальній структурі захворюваності мікозами провідні позиції займають поверхневі мікози, а серед них - грибкові ураження стоп. В Україні за останні 10 років захворюваність на мікози збільшилася в 2-3 рази. У деяких соціальних групах (військові, спортсмени, шахтарі) мікозами стоп страждає 20-30% людей. Важкий перебіг мікозів стоп, схильність до рецидивів, гнійної алергічної ускладнення, а також пов'язана з цим втрата працездатності - не тільки медична, але і соціально-економічна проблема, тому доцільно було дослідити асортимент та динаміку цін на лікарські засоби (ЛЗ) протигрибкової дії у різних регіонах України. Дослідження було проведено в період 01.06.2015 р. – 30.09.2015 р. в мережних аптеках м. Харків та області., м. Київ та області., м. Дніпро та області.

У результаті аналізу асортименту протигрибкових ЛЗ за країною виробником було встановлено, що найбільшу частку досліджуваного асортименту складають ЛЗ українського виробництва 32%, серед імпортерів частка Індії складає 26%, Німеччини 7%, Італії та Швейцарії по 5%. Препарати виробництва Росії, Угорщини, Великої Британії займають частки від 1% до 3% від усього асортименту протигрибкових ЛЗ.

Дослідження асортименту ЛЗ з протигрибковою дією за лікарською формою в мережних аптеках показало, що найбільші долі складають креми, таблетки та капсули по 18%, супозиторії вагінальні займають 16%. Шампуні та нашірні розчини складають 6% асортименту ЛЗ. Найменші долі – по 5% займають мазі, гелі, розчини для інфузій. Загалом, ЛЗ для зовнішнього застосування складають 60% від досліджуваного асортименту препаратів.

За результатами дослідження асортименту ЛЗ по фармакологічним групам виявлено, що ЛЗ похідні імідазолу займають 44% досліджуваного асортименту ЛЗ, похідні триазолу –

30%, Аліламіни – 15%. Найменшу частину займають комбіновані ЛЗ протигрибкової дії – 4%, полієнові антибіотики – 3%; похідні нітрофенолу та ундециленова кислота склали доли менші 3%.

За результатами аналізу асортименту ЛЗ протигрибкової дії за діючою речовиною встановлено, що найбільші доли займають ЛЗ з діючою речовиною флуконазол – 23%, клотримазол та тербінафін по 14%, кетоконазол 10%. Найменші доли в асортименті склали ЛЗ з діючими речовинами ітраконазол 7%, орнідазол 6% та комбіновані ЛЗ 4%. Таким чином, за результатами дослідження встановлено, що в мережеских аптеках в досліджуваних регіонах України присутні ЛЗ протигрибкової дії 10 фармакологічних груп, 15 МНН.

З метою встановлення економічної доступності протигрибкових ЛЗ для населення було проведено дослідження динаміки цін на ці препарати за період 01.06.2015 р. – 30.09.2015 р. в мережеских аптеках в різних регіонах України.

За результатами дослідження динаміки цін на протигрибкові ЛЗ групи аліламіни, МНН – тербінафін, українського виробництва встановлено, що найбільший приріст ціни відбувся в липні 2015 року для Ламіфен табл. 250 мг №14 від 1,8 (м. Дніпро) до 3,2 рази (Харківська область). У липні 2015 року найбільше зниження ціни відбулося в м. Київ та області для Ламікон крем 1% 15г на 8,8% та 3%, для Ламікон Дермгель 1% 25г на 4,5% та 5,3% відповідно. У вересні 2015 року ціни на Ламікон табл. 0.25г №14 знизилися від 0,8% до 6,9%. В цілому, за досліджуваний період ціни на інші препарати цієї групи вітчизняного виробництва зросли до 21%. Серед імпортованих ЛЗ найбільше зростання ціни відбулося для Фунготек табл. 250 мг №14 в липні 2015 року від 51,2% (Київська область) до 130% (Харківська область); для Ламізил спрей 1% 30 мл від 57,8% (Київська область) до 64,4% (м. Дніпро), в серпні 2015 року для цього препарату спостерігалось подорожчання від 76,7% (Харківська область) до 86% (м. Київ). На інші препарати цієї групи ціни зросли до 15%, але разом з тим спостерігалось і зниження цін до 19% на деякі окремі препарати.

За результатами вивчення динаміки цін на протигрибкові лікарські засоби групи імідазолу, МНН – кетоконазол, лікарська форма – крем, встановлено, що протягом досліджуваного періоду ціни на імпортовані ЛЗ знизились для Нізорал крем 2% 15г від 0,6% (м. Харків) до 15,5% (м. Київ), за винятком м. Київ та області, в серпні 2015 р. спостерігалось підвищення цін на 16,7% та 15,0% відповідно. Найбільше підвищення цін спостерігалось для Дермазол крем 2% 30г в серпні 2015 р. в 3,3 рази (Харківська область) та 3,4 рази (Київська область). Найбільше зниження цін спостерігалось на ЛЗ українського виробництва для Кетодин крем 2% 15г українського виробництва в серпні 2015 р. в м. Харків та області на 16,6% та 15,4%, в м. Дніпро та області на 16,3% та 16,8%, у вересні 2015 р. в м. Київ та області на 22,5% та 20% відповідно.

За результатами дослідження динаміки цін на протигрибкові ЛЗ групи імідазолу, МНН – кетоконазол, лікарська форма – шампунь, встановлено, що найбільше зниження цін спостерігалось для Дермазол плюс шампунь 50 мл імпортованого виробництва в серпні 2015 р. від 19% (м. Харків) до 22,1% (м. Київ).

Найбільше підвищення цін відбулося в вересні 2015 р. для Дермазол шампунь 2% 8 мл №20 імпортованого виробництва від 12,7% (Київська область) до 29,2% (Дніпропетровська область). Для інших ЛЗ цієї групи спостерігалось як зниження цін до 20,7% так і підвищення до 16,6%. Для Кетодин супп. вагінал. 400 мг №5 українського виробництва відмічено в серпні 2015 р. зниження цін від 4,3% (м. Дніпро) до 9,2% (Дніпропетровська область), а в вересні 2015 року підвищення цін від 2,2% (м. Дніпро) до 16,7% (Київська область).